PARLAMENT EUROPEJSKI 2014 - 2019

Dokument z posiedzenia

27.4.2015 B8-0366/2015

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Komisji

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie rocznicy pożarów fabryk w Bangladeszu oraz postępów w realizacji porozumienia na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziewiarskim w Bangladeszu
(2015/2589(RSP))

Tiziana Beghin, David Borrelli
w imieniu grupy EFDD

B8-0366/2015

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie rocznicy pożarów fabryk w Bangladeszu oraz postępów w realizacji porozumienia na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziewiarskim w Bangladeszu
(2015/2589(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Bangladeszu, w szczególności rezolucję z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie warunków pracy oraz norm BHP w związku z niedawnymi pożarami zakładów i katastrofą budowlaną w Bangladeszu[1], rezolucję z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie ofiar niedawnych pożarów w zakładach włókienniczych, zwłaszcza w Bangladeszu[2], oraz rezolucje z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie sytuacji w Bangladeszu[3] oraz w sprawie zrównoważonego rozwoju w globalnym łańcuchu wartości dodanej w sektorze bawełny[4],

– uwzględniając wspólne oświadczenie wydane dnia 8 lipca 2014 r. przez byłego komisarza ds. handlu Karela De Guchta oraz byłego komisarza ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego László Andora z okazji przeglądu po pierwszym roku porozumienia na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziewiarskim w Bangladeszu („Sustainability Compact”),

– uwzględniając Umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską a Ludową Republiką Bangladeszu w sprawie partnerstwa i rozwoju[5],

– uwzględniając konwencję MOP dotyczącą struktur propagowania bezpieczeństwa i higieny pracy (konwencja nr 187 z 2006 r.) oraz konwencję dotyczącą bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy (konwencja nr 155 z 1981 r.), których Bangladesz nie ratyfikował, a także odpowiednie zalecenia (zalecenie nr 197); uwzględniając również konwencję dotyczącą inspekcji pracy (konwencja nr 081 z 1947 r.), której Bangladesz jest sygnatariuszem, a także odpowiednie zalecenia (zalecenie nr 164),

– uwzględniając swoje rezolucje z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych w międzynarodowych umowach handlowych[6] oraz w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w międzynarodowych umowach handlowych[7],

[1] Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0230.
[2] Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0027.
[3] Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0100.
[4] Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0099.
[5] Dz.U. L 118 z 27.4.2001, s. 48.
[6] Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 31.
[7] Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 101.

– uwzględniając komunikat Komisji pt. „Odnowiona strategia UE na lata 2011–2014 dotycząca społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” (COM(2011)0681) oraz ostatnie spotkanie wielostronnej platformy ds. społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, które odbyło się w dniach 3–4 lutego 2015 r.,

– uwzględniając wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, w których wyznaczono rządom i przedsiębiorstwom ramy mające na celu ochronę i poszanowanie praw człowieka, a które Rada Praw Człowieka ONZ zatwierdziła w czerwcu 2011 r.,

– uwzględniając Clean Clothes Campaign,

– uwzględniając Porozumienie w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków,

– uwzględniając program „Lepsza praca” zainicjowany przez MOP oraz Międzynarodową Korporację Finansową (IFC),

– uwzględniając krajowe trójstronne porozumienie w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków na rzecz bangladeskiego sektora konfekcji,

– uwzględniając wnioski z misji wysokiego szczebla MOP, której delegacja przebywała w Bangladeszu w dniach 1–4 maja 2013 r.,

– uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że w dniu 24 kwietnia 2013 r. ponad 1100 osób zginęło, a około 2500 osób zostało rannych w wyniku zawalenia się budynku fabryki odzieżowej w kompleksie Rana Plaza w Dhace w Bangladeszu, co stanowi największą tragedię w historii światowego przemysłu odzieżowego;

B. mając na uwadze, że właściciela kompleksu Rana Plaza oraz 40 innych osób posiadających przedsiębiorstwa w tym kompleksie budynków postawiono w stan oskarżenia, zarzucając im, że budynek wzniesiono nielegalnie i że chociaż wystąpiły w nim poważne wady konstrukcyjne, pracowników zmuszono do kontynuowania pracy, mimo że obawiali się o swoje bezpieczeństwo;

C. mając na uwadze, że rynek europejski jest największym odbiorcą eksportowanych przez Bangladesz bezcłowych kontyngentów odzieżowych i wyrobów włókienniczych, stanowiących około 90% całkowitego importu UE z tego kraju, na mocy najbardziej korzystnego systemu dostępnego w ramach ogólnego systemu preferencji (GSP), a mianowicie „wszystko oprócz broni” (EBA);

D. mając na uwadze, że przed tym wypadkiem bangladeski przemysł odzieżowy zatrudniał około trzy miliony osób, więcej niż jakikolwiek inny sektor przemysłowy w kraju liczącym 160 mln mieszkańców, a po runięciu kompleksu Rana Plaza 29 fabryk zostało zamkniętych na stałe, co spowodowało poważne konsekwencje dla praw pracowniczych oraz stopy bezrobocia w kraju;

E. mając na uwadze, że wyeliminowanie pracy dzieci w 1994 r., kontynuacja wzrostu

eksportu po wyeliminowaniu kwot pomocy makrofinansowej Unii oraz globalna recesja stanowią wyraźny dowód zobowiązania się rządu do zmiany obecnej sytuacji;

F. mając na uwadze, że do funduszu powierniczego Rana Plaza wpłacono dotychczas kwotę 21,5 mln USD – z wkładów nabywców, funduszu premiera Bangladeszu i innych funduszy prywatnych darczyńców; mając też na uwadze, że potrzeba co najmniej 30 mln USD na pokrycie roszczeń odszkodowawczych; mając na uwadze, że do chwili obecnej poszkodowani otrzymali jedynie maksymalnie 70% należnych im kwot, a dalsze płatności są opóźnione w związku z tym, że marki odzieżowe nie wpłaciły 8,5 mln USD potrzebnych do uzupełnienia funduszu;

G. mając na uwadze, że z obecnego funduszu kompensacyjnego nie będzie możliwe opłacenie kosztów medycznych ofiar wymagających długotrwałej opieki medycznej ani dodatkowych płatności przeznaczonych dla zmarłych i rannych pracowników;

H. mając na uwadze, że katastrofa Rana Plaza skłoniła UE do wypracowania w lipcu 2013 r. wraz z rządem Bangladeszu, USA i MOP porozumienia na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziewiarskim w Bangladeszu („Sustainability Compact”), w którym Bangladesz zobowiązał się do podjęcia działań mających na celu poprawę norm i warunków pracy w krajowym sektorze konfekcji;

I. mając na uwadze, że pierwszy przegląd porozumienia odbył się w październiku 2014 r. i na jego podstawie stwierdzono, że choć poczyniono postępy, konieczne jest podjęcie dalszych ważnych kroków przez rząd Bangladeszu, szczególnie w zakresie ulepszania i wdrażania prawa pracy, poprawy praw pracowniczych, w szczególności wolności zrzeszania się, oraz zatrudnienia większej liczby inspektorów pracy;

J. mając na uwadze, że drugi przegląd porozumienia odbędzie się jesienią 2015 r. i oczekujemy dalszych wysiłków i zaangażowania rządu na rzecz praworządności, zwłaszcza w kontekście dyskryminacji związków zawodowych i zatrudniania nowych inspektorów, po tym jak bangladeski rząd okazał się niezdolny do osiągnięcia celu 200 zatrudnionych inspektorów do końca 2013 r.;

K. mając na uwadze, że półtora roku po tej tragedii rząd Bangladeszu nadal nie wydał przepisów wykonawczych i przepisów w zakresie prawa pracy; mając na uwadze, że wprowadzenie w życie prawodawstwa jest niezbędnym warunkiem kwalifikowania się do programu MOP „Lepsza praca” oraz funkcjonowania Porozumienia w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków w Bangladeszu (zwanego dalej „Porozumieniem”);

L. mając na uwadze, że od momentu zawarcia porozumienia „Sustainability Compact” zarejestrowano 291 związków zawodowych w sektorze odzieżowym; mając na uwadze, że w 2014 r. odrzucono 66 takich wniosków o rejestrację, co stanowiło 26% wszystkich zgłoszeń; mając na uwadze, że od momentu zawarcia porozumienia doniesiono o co najmniej 45 poważnych incydentach antyzwiązkowych ze strony różnych podmiotów;

M. mając na uwadze, że rząd zatrudnił dwie firmy sektora prywatnego (TÜV-Süd oraz VEC) w celu zakończenia inspekcji w ramach krajowych planów działania do kwietnia

2015 r.; mając na uwadze, że zaradzono około 20% problemów w zakresie bezpieczeństwa przewidzianych w planach działań naprawczych fabryk należących do Sojuszu na rzecz bezpieczeństwa pracowników (zwanego dalej „Sojuszem”);

N. mając na uwadze, że obecnie prawie 200 marek modowych i detalicznych podpisało Porozumienie w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków, tj. prawnie wiążące porozumienie między markami odzieżowymi a związkami zawodowymi zrzeszającymi prawie połowę wszystkich bangladeskich fabryk na rynek eksportowy oraz 2 mln pracowników; mając na uwadze, że pozostałe 26 firm północnoamerykańskich, takich jak Walmart oraz Gap, podpisało Sojusz na rzecz bezpieczeństwa pracowników Bangladeszu, tj. jednostronne porozumienie mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa w fabrykach, które nie przewiduje jednak żadnej roli dla związków zawodowych ani wymogu stosowania środków zaradczych przez marki odzieżowe;

O. mając na uwadze, że rząd Bangladeszu i MOP rozpoczęły inicjatywę wartą 24,21 mln USD – obejmującą też program „Lepsza praca” – mającą na celu poprawę warunków pracy w sektorze konfekcji w Bangladeszu; mając na uwadze, że trwająca trzy i pół roku inicjatywa „Poprawa warunków pracy w sektorze konfekcji” (RMGP) koncentruje się na zminimalizowaniu zagrożenia pożarami i zawaleniem się budynków w fabrykach konfekcji oraz na zagwarantowaniu praw i bezpieczeństwa pracowników;

P. mając na uwadze, że Bangladesz poczynił duże postępy w zmniejszaniu różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w społeczeństwie, zrealizowawszy z powodzeniem trzeci milenijny cel rozwoju ONZ w zakresie równouprawnienia; mając na uwadze, że kobiety stanowią ok. 90% spośród 4 milionów pracowników sektora odzieżowego;

Q. mając na uwadze, że minimalne płace pracowników przemysłu odzieżowego znacznie wzrosły (o 219%) w ciągu ostatnich pięciu lat w wyniku rządowych reform;

1. z okazji 2. rocznicy tragedii w kompleksie Rana Plaza pamięta o tragicznej i możliwej do uniknięcia śmierci ofiar tego wydarzenia; składa kondolencje osobom, które odniosły obrażenia lub stały się niepełnosprawne, a także rodzinom ofiar, oraz potępia tych, którzy ponoszą odpowiedzialność za niezapobieżenie tej katastrofie;

2. z zadowoleniem przyjmuje nieustające wysiłki Bangladeszu na rzecz skutecznego wdrożenia do swojego prawa i praktyk międzynarodowych standardów pracy zawartych w podstawowych konwencjach MOP, a także na rzecz poprawy ogólnych ram w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;

3. podkreśla, że liczne uznane na całym świecie marki odzieżowe, prowadzące działalność w fabrykach w kompleksie Rana Plaza lub z nimi powiązane, powinny wnieść odpowiednie wpłaty do funduszu kompensacyjnego kompleksu Rana Plaza, aby niezwłocznie uzupełnić lukę w wysokości 8,5 mln USD potrzebnych do realizacji programu;

4. apeluje do odpowiedzialności znaczących marek odzieżowych, takich jak Benetton, Walmart, Mango i The Children’s Place, aby wniosły one wkład do funduszu poprzez odpowiednie darowizny, które nie będą znacznie poniżej oczekiwań;

5. sugeruje, aby UE powołała projekt pilotażowy mający na celu wprowadzenie w Bangladeszu systemu oznakowania: odzież produkowaną według wyższych standardów można by oznaczyć specjalną etykietą, aby pozwolić europejskim konsumentom i producentom na podejmowanie świadomych wyborów;

6. zauważa, że w ramach Porozumienia i Sojuszu ukończono inspekcje we wszystkich fabrykach należących do zakresu ich kompetencji; wzywa rząd Bangladeszu do uzupełnienia tych działań poprzez sprawne przeprowadzenie inspekcji fabryk leżących w jego gestii oraz do podjęcia odpowiednich działań naprawczych; zachęca Porozumienie i Sojusz do zacieśnienia współpracy i do systematycznej wymiany sprawozdań z inspekcji fabryk w celu uniknięcia powielania pracy i podwójnych standardów; wzywa ponadto Sojusz do publikowania swoich sprawozdań i opatrzenia ich zdjęciami, tak aby każdy w kraju mógł się z nimi zapoznać;

7. z zadowoleniem przyjmuje niedawny wzrost płacy minimalnej w przemyśle konfekcyjnym i zachęca do jego bardziej powszechnego i konkretnego wdrażania; wzywa rząd Bangladeszu do karania przedsiębiorstw, które zaniżają tę płacę; zachęca rząd i przedsiębiorstwa do stałej rewizji płacy minimalnej, tak aby osiągnąć poziom płac zapewniający utrzymanie na minimalnym poziomie i w większym stopniu odzwierciedlający końcową cenę produktu;

8. zachęca do podejmowania – przy wsparciu MOP – wszelkich niezbędnych kroków, aby jeszcze ułatwić korzystanie z wolności zrzeszania się oraz zapewnić prawo do rokowań zbiorowych i stosowanie krajowego prawa pracy w strefach przetwórstwa wywozowego, które zatrudniają ponad 400 tys. pracowników w sektorze odzieży i obuwia, w tym zagwarantować, że inspektorzy Ministerstwa Pracy i innych agencji regulacyjnych są w pełni uprawnieni do przeprowadzania inspekcji i ponoszą za nie odpowiedzialność; zachęca rząd do regularnego organizowania ankiet wśród pracowników w celu oceny przestrzegania prawa pracy oraz do ułatwienia wymiany danych z inspektorami Ministerstwa Pracy i innymi zainteresowanymi podmiotami z tego sektora, zarówno publicznymi, jak i prywatnymi;

9. podkreśla znaczenie osiągnięcia kwalifikowalności do programu „Lepsza praca” w celu poprawy zgodności z normami pracy oraz wspierania konkurencyjności w globalnych łańcuchach dostaw w sektorze konfekcji i dziewiarskim;

10. przyjmuje z zadowoleniem rejestrację 291 związków zawodowych przemysłu odzieżowego od czasu zainicjowania porozumienia „Stability Compact” i wzywa do skutecznego wdrożenia reformy prawa pracy z 2013 r., włączając w to walkę z szerzącą się antyzwiązkową dyskryminacją przywódców związków zawodowych w formie gwałtownych represji ze strony kierownictwa lub jego przedstawicieli; zachęca do bardziej otwartej i czynnej roli związków zawodowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w debacie w Bangladeszu, a zwłaszcza w dyskusji na temat rynku pracy i obowiązujących na nim norm;

11. wzywa do zakończenia procesu zwiększenia liczebności departamentu głównego inspektora fabryk i zakładów do 800 inspektorów, z odpowiednim rocznym przydziałem budżetowym, oraz do rozwoju infrastruktury niezbędnej do jego prawidłowego funkcjonowania, co ma zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa

i kontroli warunków pracy 4 mln pracowników, oraz zwraca się do rządu o przyznanie inspektorom uprawnień do nakładania kar za naruszanie prawa pracy;

12. przyjmuje z zadowoleniem fakt, że 70 głównych marek modowych i detalicznych zaopatrujących się w konfekcję z Bangladeszu podpisało Porozumienie w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków, aby koordynować wysiłki na rzecz poprawy bezpieczeństwa w fabrykach w Bangladeszu, które są ich dostawcami; w tym kontekście zachęca do odpowiedniego angażowania innych przedsiębiorstw, w tym MŚP, aby przyczyniały się do skutecznego wdrażania Porozumienia;

13. wzywa Komisję do aktywnego promowania silniejszych i prawnie wiążących narzędzi wśród przedsiębiorstw unijnych działających za granicą, ze szczególnym naciskiem na zapewnienie praktycznego przestrzegania podstawowych praw pracowniczych we wszystkich łańcuchach dostaw;

14. domaga się, aby w przyszłych umowach handlowych zawieranych przez UE z państwami trzecimi kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy znalazły się na bardziej eksponowanym miejscu i były elementem programu godnej pracy, a także aby UE zapewniła wsparcie techniczne we wdrażaniu tych postanowień, aby nie stanowiły przeszkody w handlu;

15. zauważa, że inicjatywa „wszystko oprócz broni” odegrała istotną rolę w rozwoju gospodarczym Bangladeszu i przyczyniła się do poprawy warunków materialnych milionów ludzi, w szczególności kobiet; jest jednak przekonany, że bez solidnych wymogów w dziedzinie praw człowieka i praw pracowniczych EBA i GSP grożą pogorszeniem niskich norm ochrony pracowników i osłabieniem godnej pracy;

16. wyraża nadzieję, że porozumienie „Sustainability Compact” w Bangladeszu może być przykładem dla innych państw trzecich, z którymi Unia negocjuje lub zamierza negocjować umowy o wolnym handlu lub umowy inwestycyjne i w których normy i warunki pracy MOP nie są w wystarczającym stopniu wdrażane;

17. zachęca wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel F. Mogherini oraz komisarz C. Malmström, aby w rozmowach z Bangladeszem i innymi krajami na temat stałego preferencyjnego handlu nadal uwzględniały kwestię ratyfikacji podstawowych norm MOP, inspekcji BHP oraz wolności zrzeszania się; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem zalecenia Komisji o przyłączeniu się do inicjatywy na rzecz propagowania podstawowych praw i praktyk pracowniczych w Mjanmie/ Birmie;

18. zachęca marki modowe i odzieżowe z Unii Europejskiej, MŚP i inne przedsiębiorstwa sektora prywatnego działające w Bangladeszu do wdrożenia wszystkich możliwych środków, aby zmniejszyć ryzyko takich katastrof jak tragedia w kompleksie Rana Plaza;

19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi Bangladeszu oraz dyrektorowi generalnemu MOP.